

UBILAČ SKUPIN

Ostarjeli pa
kao i četni

Podatke prikupio: BERISLAV KRALJIĆ

U intervjuima danim listovima 'Jutarnji list' i 'Slobodna Dalmacija' (rujan 2007.) gospođa **Milka Planinc**, u sporno vrijeme Drugoga svjetskoga rata **Milka Malada** (kći Nikole r. 21.11.1924. u Drnišu, u NOB-u od srpnja 1943., član SKOJ-a od 1941., član KPJ od siječnja 1944.) poručnica, politkomesarka čete za vezu 11. dalmatinske brigade (izvor: Milan Rako i Slavko Družijanić '11. dalmatinska (biokovska) brigada', Split 1987., str.554.) nije bilo kakvo saznanje, a kamoli umiješanost koju joj

Milka Planinc, poručnica i politkomesarka, političarka u Jugoslaviji, koja je dospjela u vrh nakon gušenja Hrvatskoga proljeća, danas prijateljica Stjepana Mešića, u vrijeme 2. sv. rata bila je Milka Malada. Tada je napisala članak 'One su pale, ali mi se svetimo', u spomen na svoje poginule drugarice iz kojega je jasno da je bila pripadnik 3. bataljuna zloglasne 11. dalmatinske partizanske brigade koju po zlu spominje i Nikolay Tolstoj

Milka Planinc nedvojbeno je ma zloglasne 11. dalmatinske

KA KOMUNISTIČKA A S KOČEVSKOGA ROGA

rtizani šute o svojim zločinima i o svojim u Domovinskom ratu

pripisuje major **Simo Dubajić**, u masovnim pokoljima u Sloveniji koje je u svibnju i lipnju 1945. počinila 11. dalmatinska brigada, a u kojoj je ona imala značajni vojni i politički čin. Bilo bi uputno radi istine zamoliti gospođu Milku Planinc da pogleda određene dokumente, pa čak i fotografije te da se prisjeti nekoliko značajnijih imena koja spominju svjedoci stravičnih pokolja kod Ljubljane i na Kočevskom Rogu **Ivan Gugić** i **Ivan Marinović**, pripadnici 3. čete 3. bataljuna 11. dalmatinske brigade koja je bila logistička četa egzekutorskoj četi. Spomenuti svjedoci dali su svoje iskaze u Rimu 1953. godine svećeniku **Krunoslav Dragano-
viću**. Najznačajniji doprinos makar i

djelomičnom rasvjetljavanju spornih događaja dala je knjiga naslovljena **11. dalmatinska (biokovska) brigada**, tiskana u Splitu 1987. godine, autora **Milana Rake** i **Slavka Družijanića**, kao i usporedba ove knjige s knjigom **Nikolaja Tolstoya** 'The Minister and the Massacres', London 1986. (hrvatski prijevod 'Ministar i pokolji', Zagreb 1991.) Sljedeći navodi poprilično će uzdrmati izjave Milke Planinc o njezinu potpunom neznanju za masovne pokolje koje je u jugozapadnoj i jugoistočnoj Sloveniji počinila odabrana i dobrovoljačka četa ubojica, pripadnika 11. dalmatinske brigade uz asistenciju 3. čete 3. bataljuna 11. dalmatinske brigade koja je provodila

logistiku ubilačkoj četi novoformiranoj oko 26. svibnja, a sastavljenoj od najpouzdanijih komunista, vojnika i oficira, iz sva 4 bataljuna 11. dalmatinske brigade (izvor: iskazi **Ivana Gugića** i **Ivana Marinovića**). U knjizi '11. dalmatinska (biokovska) brigada', na str. 251. objavljen je faksimil članka Milke Malada 'One su pale, ali mi se svetimo (u spomen Gabrijeli, Slavici i Luciji)' Tekst je objavljen još u prosincu 1944. godine u tadašnjem brigadnom listu 11. dalmatinske brigade nakon poznate bitke za Knin. U članku stoji i ova rečenica: 'Naš 3. bataljun krenuo je prema Oštroj glavici'. Iz navedenoga se može zaključiti da je gospođa Planinc tada možda bila pripadnik 3.

imiješana i sve zna o zločini- brigade na Kočevskom Rogu

bataljuna 11. brigade, a nejasno je li u to vrijeme još bila formirana njezina četa za vezu 11. dalmatinske brigade. U spomenutoj knjizi 'Ministar i pokolji' na str. 147. i 148. opisana je uloga 3. bataljuna kao i stanovitog kapetana 'Dominka' neidentificirane brigade u sastavu 26. divizije. Kako 80-ih godina svijet nije još bio, kao danas, globalno selo, britanski povjesničar Tolstoy teško da je mogao dobiti u tadašnjoj komunističkoj Jugoslaviji izdanu monografiju o 11. dalmatinskoj (biokovskoj) brigadi u sastavu 26. divizije 4. jugoslavenske armije. Dakle iz usporedaba ovih dvaju izvora nesporno je da se u Tolstoyevoj knjizi spomenuti 3. bataljun odnosi na 3. bataljun 11. dalmatinske brigade, a da je spomenuti kapetan 'Dominko' punim imenom **Dominko Antunović** (sin Šimuna, r.18.2.1917. u Kozici kod Vrgorca, zemljoradnik, u NOB-u od 12.3.1942., član

SKOJ-a od prije rata, član KPJ od 1941., nositelj partizanske spomenice 1941.), zamjenik komandanta 11. dalmatinske brigade (izvor: citirana knjiga '11. dalmatinska (biokovska) brigada', str.508.,613.). Taj Dominko Antunović jedan je od vrlo važnih aktera pregovora s Englezima (izvor: citirana knjiga 'Ministar i pokolji', str. 147., 332.). On je i osoba upoznata s mnogim pojedinostima sudbina onih ratnih zarobljenika i civila koje su Englezi izručili natrag Titovim partizanima. Antunović je umro u Zagrebu 2003. godine.

Nevjerojatno da danas ništa ne zna

U intervjuu koji je dala 'Jutarnjem listu' u rujnu 2007. Milka Planinc ga spominje kao komandanta svoga bataljuna 11. dalmatinske brigade u koju je ona ušla na Visu jeseni 1943. godine, kad je ta brigada bila tamo stacionirana. Gospođa Planinc ne navodi je li to bio 2. ili 4. bataljun kojemu je jedno vrijeme Dominko Antunović bio komandant (izvor: citirana knjiga '11. dalmatinska (biokovska) brigada', str. 617., 620.), no u već ranije spomenutome 'Jutarnjem listu' gospođa Planinc navodi da je

njezina četa za vezu bila vezana uz štab 2. bataljuna 11. dalmatinske brigade. Iz navedenih dokumentiranih poveznica između Milke Malada (Planinc) i Dominka Antunović nevjerojatno je da gospođa Planinc nije ništa znala o masovnim pokoljima u to doba u Sloveniji, a još je nevjerojatnije da nije ništa kasnije saznala o tim pokoljima koje je počinila 11. dalmatinska brigada. Premda je njezin nadređeni Dominko Antunović umro, još nije kasno da gospođa Planinc, ili po službenoj dužnosti glavni državni odvjetnik RH, postavi važna pitanja posljednjemu komandantu 2. bataljuna 11. dalmatinske brigade poručniku **Petru Mioču**, (sin Grge, r. 4.5.1916., Pozla Gora, Metković, u NOB-u od 19.3.1943., član KPJ od rujna 1943., NOP-u pristupio krajem 1942., sada živi u Splitu, Poljička cesta 17, izvor: knjiga '11. dalmatinska (biokovska) brigada', str.388.,423., 561.), koji je bio izravno nadređen inkriminiranim osobama, potporučniku **Danijelu**

Jokoviću (sin Petra, r.16.10.1923., Vela Luka, Korčula, zemljoradnik, u NOB-u od 1.8. 1943., član SKOJ-a od svibnja 1942., član KPJ od rujna 1944.), zamjeniku komandira 3. čete 2. bataljuna 11. dalmatinske brigade (izvor: citirana knjiga '11. dalmatinska (biokovska) brigada', str.541. i svjedočenje Ivana Gugića i Ivana Marinovića), i **Nikoli Maršiću** (sin Ivana, r.1919., Vlaka, Vrgorac, zemljoradnik, u NOB-u od jeseni 1942., član SKOJ-a od 1941., član KPJ od 1942.), komandiru 1. čete 2. bataljuna 11. dalmatinske brigade (izvor: citirana knjiga o '11. dalmatinskoj (biokovskoj) brigadi' str. 557., i svjedočenje Ivana Gugića). Gospođa Planinc spominje u citiranome 'Jutarnjem listu' svoju fotografiju u knjizi o 11. dalmatinskoj brigadi. Ta se fotografija nalazi na stranici 425., na kojoj se ona (tada Milka Malada) spominje kao 'n.n.partizanka'. Na toj slici drugi lijevo od nje je **Ante Čepić** (izvor: iskaz svjedoka Ivana Gugića), koji je bio omladinski ruko-

vođa 4. bataljuna 11. dalmatinske brigade (izvor: knjiga o 11. dalmatinskoj (biokovskoj) brigadi str.522.). Ante Čepić je napustio ovaj svijet, ali još nije kasno upitati njegova kolegu **Adolfa Dragičevića**, politkomesara 3. čete 4. bataljuna 11. dalmatinske brigade (izvor: citirana knjiga o 11. dalmatinskoj (biokovskoj) brigadi str. 621.), je li on možda, taj „Zagrepanin A.D.“ iz naslovnice članka u 'Večernjem listu' (veljača 2008. str.2.) kojega je krim policija ispitivala o partizanskim zločinima.

I Jerko Nobile živući je svjedok

Gospođa Planinc spominje i premještanje 11. dalmatinske brigade u Makedoniju, ali ne spominje kasniji dolazak tamo ubilačke čete koja je u međuvremenu bila na nagradnom dopustu na Bledu. Bilo bi zanimljivo pitati gospođu Planinc je li i ona bila u toj relativno malobrojnoj skupini koja je zakasnila u Makedoniju. Svjedoci Gugić i Marinović spominju naknadni dolazak ubilačke čete u Makedoniju. Pripadnik te ubilačke čete **Josip Bači** svoj je pokajnički iskaz pred smrt 1948. godine dao **Anti Vukasoviću** upravo u Makedoniji (izvor: 'Vjesnik' kolovoz 1999.). Nadalje, gospođa Planinc u spomenutom intervjuu koji je dala listu 'Slobodna Dalmacija' spominje prometnu nesreću u kojoj su nastradali pripadnici njezine čete za vezu, te spominje referenta saniteta 11. dalmatinske brigade **Branka Petkovića** (podatci o njemu u citiranoj knjizi o '11. dalmatinskoj (biokovskoj) brigadi', str.468., 570. – sin Ante, r.25.7.1920. u Blatu na Korčuli, tada student medicine, u NOB-u od 16.9.1943.). Bilo bi uputno da gospođa Planinc odgovori jesu li članovi saniteta 11. brigade liječili i one pripadnike ubilačke čete koji su vršili egzekucije doživjeli psihički slom. Još je jedno ime interesantno s popisa medicinskog osoblja 11. dalmatinske brigade: **Vuk Anđelinović**, (sin Danka, r. 3.4.1922. u Zagrebu, tada student medicine, u NOB-u od 3.9.1943., u NOP-u od ožujka 1942.). referent saniteta ispočetka u 5. a

potom u 2. bataljunu 11. dalmatinske brigade, ujak političarke **Vesne Pusić** (izvor: citirana knjiga o 11. dalmatinskoj (biokovskoj) brigadi, str.469., 508.). Je li Vuk Anđelinović, ujak Vesne i **Zorana Pusića**, liječio i egzekutore Danijela Jokovića i Nikolu Maršića, pripadnike 2. bataljuna 11. dalmatinske brigade?

Dr. Vuk Anđelinović dugo je godina bio poznati splitski ginekolog. Još jedna živuća osoba gotovo sigurno ima neposredna saznanja o masovnim pokoljima koje je na potezu Podrošćica - Šentvid kod Ljubljane - Kočevski Rog izvršila 11. dalmatinska brigada.

Već smo spomenuli ulogu 3. bataljuna te brigade koju je opisao Nikolaj Tolstoj u svojoj gore spomenutoj knjizi (poglavlja o predaji 'Jugoslavena' i o Kočevskoj jami, odnosno o preuzimanju vlakova punih zarobljenicima koje su Englezi na prijevaru izručili Titovim partizanima).

Pukovnik Dušan Korać nadgledao pokolj

Tolstoj na str. 147. izričito spominje 3. bataljun te nekog mitraljesca toga bataljuna pod imenom 'Mile mitraljezac'. Vodni delegat i pripadnik KPJ toga 3. bataljuna 11. dalmatinske brigade **Jerko Nobile**, (sin Antuna, r.14.1.1924. u Blatu na Korčuli, zemljoradnik, u NOB-u od 16.6.1942., član SKOJ-a od siječnja 1942., član KPJ od ožujka 1944., danas živi u Jagnjić Dolu kod Zagreba – izvor: spomenuta knjiga o '11. dalmatinskoj (biokovskoj) brigadi' str. 565., 631.) vjerojatno je svjedok masovnih pokolja koje je izvršila skupina pripadnika te brigade. Zanimljivo bi bilo i njegovo svjedočenje. U ovdje često citiranoj monografiji o '11. dalmatinskoj (biokovskoj) brigadi' vrlo je indikativan navod na stranicama 434. i 435. koji glasi ovako: 'I pored toga što Britanci s vremena na vrijeme prave poteškoće našim jedinicama, istovremeno ponekad izlaze na ruku zahtjevima naših komandi.

Tako su pored ranije navedenih pružanja pomoći danas saopćili da će našim jedinicama predati oko 32.000 zarobljenika. Predaja će se obavljati

u Podrošću svakog dana s tim da će dnevno izručiti 2.000 do 3.000 zarobljenika. Za ovu svrhu pukovnik **Šiljegović** odredio je posebnu grupu vojnika iz 3. bataljuna. Sjeća li se gospodin Jerko Nobile danas jesu li on, kao i njegov prezimenjak i kolega iz 2. čete 3. bataljuna **Stjepan Nobile** (sin Vicka, r.21. 5. 1919. u Lumbardi, Korčula, kamenoklesar, u NOB-u od 6.9.1943., član SKOJ-a od srpnja 1942.) bili u toj posebno odabranoj skupini, i koji su im bili daljnji zadatci. (izvor: knjiga o '11. dalmatinskoj (biokovskoj) brigadi', str.565.). Značajna je usporedba ovoga citata u kojemu je spomenut pukovnik Boško Šiljegović sa Tolstoyevom knjigom. U toj knjizi na str.147. i 148. spomenuti komesar 3. bataljuna, neidentificirani Crnogorac, koji večera s Englezima 3. lipnja 1945. u jeku najmasovnijih pokolja koje vrši 11. dalmatinska brigada, zapravo je **Nikola Marić-Bokež** (sin Petra, r. 26.3.1924., tada đak gimnazije, u NOB-u od 13.7.1941., član SKOJ-a od 1940., član KPJ od 1942., nositelj partizanske spomenice 1941.), politkomesar 3. bataljuna 11. dalmatinske brigade (izvori: knjiga o '11. dalmatinskoj (biokovskoj) brigadi', str. 555., svjedočenje Ivana Gugića koji ga pogrješno naziva Ivanom, i koji navodi da je taj politkomesar jedan od vođa novoformirane ubilačke čete). Bilo bi, stoga, zanimljivo da danas gospodin Jerko Nobile kao važan svjedok očevidac ove krvave povijesti odgovori je li i on, kao i nadređeni mu Nikola Marić-Bokež, bio pripadnik zločinačke skupine unutar 11. dalmatinske brigade. Još jedan detalj ne bi smio promaknuti demokratskoj javnosti i povijesnoj znanosti. Svjedok Ivan Gugić navodi da je naređenje za formiranje ubilačke čete stiglo iz štaba 26. divizije te da je jedan od završnih nadglednika pokolja izvršenog na Kočevskom Rogu bio pukovnik, politkomesar 26. divizije **Dušan Korać**. Međutim, do sada je prilično uspješno cenzuriran podatak da je zamjenik politkomesara 26. divizije bio javnosti dobro poznati, a pravdi i kaznenoj odgovornosti još uvijek nedohvatni, **Veljko Kadijević**.